

Motion till riksdagen 2009/10:So505

av **Margareta Pålsson (m)**

Insatser mot spelberoende

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ändring i socialtjänstlagen angående spelberoende.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över de ekonomiska resurserna för arbetet mot spelberoende.

Motivering

När vi hör ordet missbrukare ser vi framför oss en utmärglad narkoman med en spruta instucken i armvecket. Den bilden markerar missbrukets slutstation. På resan dit har många gränser passerats ofta utan att anhöriga till missbrukaren uppmärksammat dem.

För den som är spelmissbrukare är behovet av pengar akut och behovet av ständigt mer pengar är överskuggande. Det är rent av oftast det enda tecknet på missbruket. Men med ökat behov kan den sociala situationen snabbt bli ohållbar. Missbruket uppdagas ofta först när privatekonomin är så eroderad att missbrukaren och de anhöriga står på ruinens brant. Både hus och hem kan då vara borta.

Samhällets ansvar att hjälpa dem som fastnar i missbruk är stort, särskilt när det fortfarande finns ett statligt spelmonopol!

Enligt uppgifter från riksdagens utredningstjänst, RUT, hade omkring 2 procent av befolkningen i åldrarna 15–74 år ett spelmissbruk och ytterligare cirka 7,8 procent hade riskabla spelvanor. Detta motsvarade cirka 128 000 spelmissbrukare, vilka har svårt att kontrollera sitt spelande och där spelandet fått allvarliga följder.

Konsekvenserna av spelmissbruket är förödande. Det är därför oansvarigt att lagstiftningen hittills valt att betrakta just spelmissbruk annorlunda. Medan en alkoholist eller narkoman har en oavvislig rätt till vård gäller inte detta för

Fel! Okänt namn på

en spelmissbrukare. Det finns exempel på att spelare som själv söker vård för sitt missbruk avvisas av ekonomiska skäl. De spelare som kommer i kontakt med socialtjänsten på grund av sin dåliga ekonomi har inte heller rätt till vård. Omsorg om den kommunala ekonomin går före vårdbehovet. Priset betalas av missbrukarna och deras familjer.

Detta är otillständigt. En ändring av ett enda ord i socialtjänstlagen skulle ge dessa människor rätt till vård. Lagen föreslås därför ändras från bör till ska. De positiva effekterna är stora. Varje människa som blir fri från spelmissbruk är en mänsklig vinst och en vinst för samhället. Unga människor som halkar in i missbruk kommer lätt i kontakt med den kriminella världen. Fångas de upp i tid är de positiva effekterna enorma.

Därtill behöver vårdens insatser fördubblas. Statens direkta kostnad för att motverka spelberoende är 28 miljoner kronor för 2008 och det är t o m en minskning med 1 miljon jämfört med 2006. Det är också bara en bråkdel: 0,5 procent av Svenska Spels vinst. Ingen sittande regering eller regering som avgått kan slå sig för bröstet för detta. Vårdbehovet är enormt och vård med evidensbaserad kunskap finns att tillgå på flera håll i Sverige.

Samtidigt som det satsas begränsade summor på att bota spelmissbruk satsar statliga spelbolag stora summor på reklam för att locka nya spelare. För att undvika risken för intressekonflikter mellan att locka nya spelare och hålla människor borta från beroendebeteende bör det statliga spelmonopolet ses över och öppnas för fler aktörer.

Ett sätt som bör övervägas är en försäljning av licenser för dem som vill bedriva spel i Sverige. Med försäljningen av licenser får staten intäkter som kan användas för att ta ett socialt ansvar för spelare som fastnar i missbruk och till idrottsrörelsen som är grunden till spelandet. Med licenser kommer även ett kontrollverktyg – indragning av licens – om något bolag bryter mot uppsatta regelverk.

Med fasta avgifter eller licens måste tydliga och stränga regler om ålder, marknadsföring och öppenhet för myndighetskontroller införas. Att monopollet försvinner innebär inte att reglerna försvinner. Snarare kan de efterlevas hårdare när staten inte har något egenintresse.

Stockholm den 5 oktober 2009

Margareta Pålsson (m)